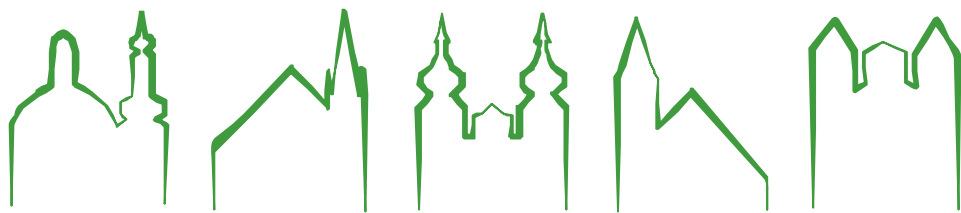

Život farností Znojma

květen
2018

5

Ročník XXVIII | Cena 7 Kč

Jsem kreativní, jsem pro život

...je heslo Hnutí pro život, které pořádalo již po osmnácté Národní pochod pro život v Praze. Naše rodina tam byla a potkali jsme i několik známých tváří ze znojemských farností. Rádi bychom se s vámi podělili o tento nevšední zážitek. Jedna moje kamarádka řekla, že je to "masovka" (neznamená to, že tam nemohou vegetariáni, ale že je to akce, kde je hodně lidí), ale jedna z těch dobrých "masovek"! V sobotu 7. dubna se účastnilo pochodu opravdu hodně lidí. Co to vlastně Národní pochod pro život je a proč někam pochodovat? Je to akce pořádaná Hnutím pro život ČR. Myšlenkou Národního pochodu vystihuje Hnutí pro život na pozvánce – plakátu: "Záleží Vám na podpoře rodin, manželství a respektu k životům těch nejmenších z nás? Rodiny jsou tím nejlepším prostředím pro děti narozené i nenarozené. Kde jsou děti, tam je život!"

Já jsem se účastnila Pochodu pro život poprvé v roce 2005 jako studentka vysoké školy, toho času ještě svobodná a bezdětná. Musím říct, že Pochod pro život tehdy vypadal jako pochodující hřbitov. Hnutí pro život celý pochod pojalo jako pietní akt za nenarozené děti. Centrem Prahy hrstka po-

chodujících nesla bílé kříže jako vzpomínku na nenarozené děti. Tehdy mi to přišlo smutné a v kolemjdoucích to vzbuzovalo smutek a někdy i agresí.

O třináct let později Pochod pro život opravdu žije! Já s manželem a dětmi jsme do Prahy vyrazili už v pátek, abychom navštívili otce Cyrila u sv. Jiljí. Kdo jel ze Znojma, měl možnost využít speciálních vlaků z Brna za dobrovolný příspěvek. Vlak je dovezl na nádraží v Praze a odtud jely autobusy přímo ke katedrále sv. Víta. V katedrále kardinál Dominik Duka odsloužil mši svatou. Ještěže je katedrála tak velká. Chvilku jsme si připadali jako v jeslích, protože na mši se to hemžilo dětmi. Tentokrát mi vůbec nevadilo, že naše děti pobíhají po kostele a hlasitě se projevují. Dělal to všechny děti. Po mši se šlo hromadně na Klárov, kde byl připraven oběd, občerstvení a program. U vstupu poletovaly balóčky a u stánku s tričky - "Jsem kreativní, jsem pro život" se balóčky rozdávaly. Děti trička dostaly zadarmo. Našeho Jeronýma nejvíc zajímaly balóčky, které se vznášely. Bez zeleného balóčku se odmítal hnout z místa. Nějaký pán mu ho ochotně podal a když se otočil, poznala jsme známou tvář z televize.

Byl to lídr KDU-ČSL Pavel Bělobrádek. Rozhodili jsme deku pod stromem a poobědvávali. Obří rodinný piknik v Praze si všichni moc užili. Před druhou hodinou se začaly objevovat vlajky České republiky a prapory Hnutí pro život. Děti nadšeně pobíhaly s vlajkami a různými cedulkami jako: "Děti jsou naše budoucnost" nebo "Ségra je super". Ve dvě hodiny se vyrazilo směr Václavské náměstí. Přemýšlela jsem, proč vlastně pochodovat. Napadlo mě, že pokud za nějakým názorem stojím, tak proč za ním jen stát! Proč za ním rovnou nejt? Takže pochodem vchod! Po cestě byla skupinka mladých lidí, kteří dost hlasitě pokřikovali něco o tom, že žena má mít možnost volby. Tu jim nikdo neupírá, ale dítě možnost volby má? Žena (matka) i muž (otec) mají mít možnost zvolit si život. Je třeba podpořit možnosti, aby dítě mělo možnost se narodit.

Celá akce je plná života a přátelské atmosféry. Neteřím a synovcům se o zážitek po cestě domů postarali strojvedoucí. Dva speciální vlaky jely úsek cesty spolu. Z legrace se vzájemně předjížděly. Cestující, tedy hlavně děti, na sebe nadšeně mávali.

(pokračování na straně 2)

Letnice

**Chceš-li vědět,
chceš-li poznat,
musíš hořet!**

Malba Bedřišky Znojemské, která na začátku měsíce června oslaví 90. narozeniny.

Z OBSAHU:

Životní příběh znojemského převora otce Jakuba Zemka _____ 4
Rozhovor s Bedřiškou Znojemskou _____ 6

333 slov

otce Mariana Huska
OPraem.

Květen slavíme mimo jiné jako měsíc Panny Marie. To asi víme všichni. V měsíci květnu také mimo jiné slavíme mariánský svátek Navštívení Panny Marie. To možná také víme. Dříve se tento svátek slavil 2. července, v dnešní době se slaví 31. května, třebaže se letos bude v tento den tak trochu bít se slavností Božího Těla, která připadá na stejné datum.

Chtěl bych se trochu zastavit u této události, kdy se potkaly dvě ženy, které zakusily Boží blízkost, byly navštíveny andělem a přijaly Boží poselství a společně nyní chválily Boha. Jaký je to příklad pro nás, abychom se také uměli setkávat, prožívat společně nejen těžké, ale i krásné chvíle a společně se modlili a chválili Boha. „Není dobře člověku samotnému,“ to čteme už na počátku Bible, a to ani v běžném praktickém životě, ani v tom našem životě duchovním. Náš život má být prožíváním lásky. A to i v životě zde na zemi a především jednou na věčnosti. Proto máme, musíme vnímat všechny, kteří nám byli darováni a posláni do cesty. Společně máme plakat, společně se radovat, společně se modlit. Je potřeba se setkávat, ne pouze chodit kolem sebe. Svátek Navštívení nám připomíná, že někdo čeká na naši návštěvu, někdo potřebuje, abychom si ho všimli, a někdo třeba čeká, abychom jej pozvali k sobě. Ale co budeme potom dělat, jak to setkání prožívat? Jako kněží máme určité zkušenosti s návštěvami různého druhu. Velká část návštěv je většinou věnována pohoštění, jídlu. (Ach ty Marty.) Ale také to je důležité a svým způsobem příjemné a potřebné. Velká část návštěv je pak také věnována stěžování si na různé problémy v osobním životě, v rodině, v okolí, ve světě. Nějaký význam to určitě má taky, i když by toho nemuselo být až tak moc. Ale Panna Maria se svatou Alžbětou nám připomínají, abychom se nezapomněli podělit o své radosti a abychom především společně chválili Pána Boha.

A to je i má výzva všem, ale i sobě, a to nejen pro měsíc květen – „Magnificat anima mea Dominum.“

Amen.

Otec Jindřich Čoupek nám o Pochodu napsal: „Na Pochod pro život jezdím už několik let. Původně jsme se scházeli v dominiánském kostele sv. Jiljí a účast nějakého biskupa byla spíše výjimečná. Velký zlom v pojetí a atmosféře celé akce nastal, myslím, v roce 2016, kdy se mše svatá přesunula do svatovítské katedrály a jejího slavení se ujal otec kardinál Dominik. Pochod pro život se stává stále víc radostnou poutí pro život. Proto tam také jezdím, protože mě fascinuje ten úžasný pohled na to množství rodin s dětmi, lidí zápasících za úctu k životu v naší zemi. Na všech je vidět, že tam chtějí být a že jsou tam rádi.“

Poslední dva roky jsem na Pochod pro život jel dodávkou a vzal jsem s sebou děti z náboženství. Kromě toho, že se snažím, aby pochopili smysl Pochodu pro život, snažím se jim v krátkosti ukázat taky trochu Prahu jako naše hlavní město: jedeme metrem, podíváme se na Karlův most a loni jsme byli i u orloje. Děcka ale nejvíc vzpomínají, jak nás loni zastavila skupinka černě oblečených účastníků jakéhosi antipochodu. Atmosféra houstla, policie si nevěděla příliš rady, náš pochod se zastavil

a pan kardinál vyšel vstříc těm, co stáli proti nám, aby s nimi hovořil. Zkrátka Pochod pro život je pro mne vždy velice krásný a silný zážitek, nakonec i proto, že tam potkám spoustu starých přátel, se kterými se setkávám jen tam. Těším se, že příští rok pojedou zase a že se tam zase setkáme.“

Eliška Juráková

Noc kostelů již podesáté

25. května 2018 se opět otevrou brány znojemských sakrálních objektů, kde bude možné si nejen prohlédnout jindy nepřístupná místa, ale také se zapojit do speciálního programu věnovaného knížeti sv. Václavovi, hlavnímu patronovi českých zemí a také patronu louckého kostela. Při 100. výročí vzniku Československa si tak připomeneme duchovní tradice naší země. Podrobný program najdete tak jako každý rok na: www.nockostelu.cz.

Kostely a modlitebny se letos otevrou v České republice již po desáté. (red)

Misijní jarmark na Noc kostelů

Blíží se opět chvíle, kdy můžeme udělat nějaký dobrý skutek tím, že věnujeme vyrobené předměty na misijní jarmark. Tentokrát se bude konat v kostele sv. Michala,

v rámci programu pro děti během Noci kostelů 25.5.2018. Dostane se tedy do povědomí širší veřejnosti. Zároveň je však trochu vymezený náš repertoár, protože rodiče budou nosit tyto věci po kostelech. Prosim pekařky a pekaře, jestli by napekli nějaké sušenky, koláčky a podobné dobrotky a připravili je do balíčků, které by případně děti mohly využít jako malé občerstvení na putování po kostelech. Dále by se mohly prodávat nudle, mýdla, sušené bylinky, přáníčka nebo nějaké drobnější upomínkové předměty a menší hračky. Sami zkuste zvážít třeba rostlinky, případně je opatřit vhodným obalem na cestu po kostelech. Ve středu 23.5. po večerní mši svaté u sv. Kříže (cca 18:45) mi můžete přinést Vaše poklady. Děkuji a těším se!

Gabriela Lazárková a celý misijní tým

PO STOPÁCH KNÍŽETE VÁCLAVA

**ZÁBAVNÉ PUTOVÁNÍ PRO DĚTI
PO ZNOJEMSKÝCH KOSTELECH
NA NOC KOSTELŮ**

25. KVĚTNA 2018 OD 18 DO 22 H

**KOSTELY SV. MIKULÁŠ, SV. KŘÍŽ, SV. MICHAL,
LOUKA A MODLÍTEBNA ADVENTISTŮ**

Sbírký v rozpočtu brněnské diecése

Církevní restituce dodnes vyvolávají řadu emocí často přizívaných různými politiky. Jak to vypadá ve skutečnosti v naší diecési?

Brněnské biskupství získalo v roce 2016 poprvé více peněz do svého rozpočtu od věřících, než činil příspěvek od státu. Kostelní sbírky a dary daly dohromady 164 milionů korun, což bylo 34 procent příjmu. Od státu jako příspěvek zejména na platy duchovních biskupství dostalo 147 milionů korun, což bylo 30 procent příjmů; mzdy jsou největší položkou v nákladech. Ekonom brněnské biskupství Petr Zelenka novinářům řekl, že snahou biskupství bude příspěvků od věřících získávat víc; ten státní se každoročně o pět procent snižuje a v roce 2030 skončí. "Naše bohatství jsou lidé, není to majetek," uvedl.

Brněnské biskupství je podle něj "nejchudším v ČR", neboť existuje "jen" 240 let, nestihlo tedy získat nemovitý majetek, jehož výnosy by přispívaly na hospodaření. Brněnská diecéze, která se rozkládá nejen na území Jihomoravského kraje, je jen z 11 procent financována ze svého majetku.

Brněnské biskupství nezískalo v restitucích tolik majetku jako jiné diecéze. Vráceno mu bylo celkem 4328 hektarů polí, lesů a další půdy; včetně historického majetku diecézí má biskupství 6500 hektarů. Celkem stát přitom vydal přes 150.000 hektarů zemědělských nemovitostí.

Biskupství získalo v restitucích tři domy, které opravilo a pronajímá, 13 domů získala celá diecéze. Pro zabezpečení na dobu, kdy stát přestane po roce 2030 církvím přispívat, nakupuje biskupství majetek z roční splátky finanční náhrady. Z dvoumiliardové sumy, z níž katolické církvi jde přibližně 1,5 miliardy ročně, má biskupství 220 milionů. "V roce 2017 nakoupilo biskupství 619 hektarů polností, dvě budovy s byty, část ze splátky investuje do fondu udržitelnosti," uvedl Zelenka. Zatímco jiné diecéze zřizují lesní správy a zemědělská družstva, Brno ne. "Velké zemědělské plochy volné nejsou. Pokud bychom koupili třeba 500 hektarů, zřídilo bychom družstvo. Ale takhle nakupujeme malé polnosti, které propachtováváme místním zemědělcům," popisuje Zelenka praxi.

Z finanční náhrady, která se platí za majetek, jenž stát nemůže vydat, chce Biskupství brněnské 60 procent investovat do nemovitého majetku, 25 procent do fondu udržitelnosti zřízeného katolickou církví, deset procent do podnikání a pět procent mít jako rezervu.

V roce 2016 mělo brněnské biskupství výnosy 186 milionů korun a hospodařilo se ziskem necelého milionu; farnosti a kapituly v diecézi měly výnosy 297 milionů a zisk 38 milionů. Nejvyšší položkou v nákladech biskupství byly výdaje na mzdy, které činily 133 milionů, nejvyšší položkou v nákladech farností byly opravy majetku za 118 milionů.

Ke konci loňského roku dostaly církve, které se státem uzavřely dohodu, pátou splátku finanční náhrady. Z přibližně 59 miliard korun bylo vyplaceno asi deset miliard korun. Poslední splátku dostanou církve v roce 2043. Celkem pro katolickou církev připadne 47,2 miliardy korun. Zákon o majetkovém vyrovnání státu s církvemi zahrnuje ale především vydávání majetku zabaveného církvím za komunistického režimu. Majetek je přibližně v hodnotě 75 miliard.

Za účelem získání chybějících finančních prostředků zřídilo Brněnské biskupství fond PULS (fond na podporu kněží a pastorační brněnské diecése), do něhož povinně přispívají všechny farnosti na základě počtu účastníků bohoslužeb a výnosů z hospodaření s farním majetkem. Příspěvek na jednoho dospělého účastníka bohoslužeb aktuálně činí 280 Kč ročně. Do fondu mohou rovněž dobrovolně přispívat dárči. Prostředky fondu slouží primárně na dokrytí mzdových nákladů kněží a duchovní formaci a vzdělávání kněží. Aktuálně v brněnské diecézi aktivně působí 333 kněží. Průměrná hrubá měsíční mzda duchovních v brněnské diecézi činila v roce 2017 necelých 18 tisíc a v posledních pěti letech rostla vždy pouze o necelé procento ročně. (V roce 2017 dosáhla průměrná mzda v ČR 29500 Kč a v meziročním srovnání vzrostla o 7 procent).

Zdroj: www.christnet.eu,
www.aktualne.cz, fond.biskupstvi.cz
a www.czso.cz

FARNÍ HŘIŠTĚ

Milí hraví čtenáři!

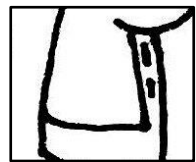
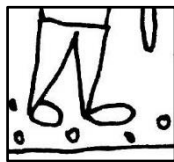
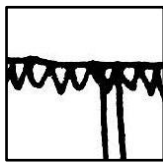
Zpravodajem se nám prohnal tento zvláštní průvod.

Otázka pro nejmenší – co je to za neobvyklé procesí?

Otázka pro starší – který z výřezů z obrázku neodpovídá originálu?

Otázka pro všechny – půjdete koncem května také? :-)

Vaši PaKLíci

Nekolaboroval jsem za nacismu, nebudu ani za komunismu

Životní příběh patera Jakuba Antonína Zemka,
převora dominikánského kláštera ve Znojmě

V únoru letošního roku jsme si připomněli 70 let od komunistického převratu, který uvrhl naši zemi na dlouhých 40 let do temného období nesvobody. Nedlouho poté 28. června 1948 byl jako jeden z prvních kněží zatčen převor znojmského dominikánského kláštera P. Jakub Antonín Zemek, který byl následně ve vykonstruovaném procesu odsouzen k 18 rokům těžkého vězení. V roce 1960 byl propuštěn na amnestii, nesměl ale vykonávat kněžskou službu a pracoval v dělnických profesích. Životní příběh tohoto odvážného a zásadového muže je stále inspirující a je také mementem, zvláště dnes, když některé politické strany jsou ochotné umožnit komunistům znovu se podílet na vládě v našem státě.

Antonín Zemek se narodil 15. června 1914 ve Vlčnově u Uherského Brodu. Jeho rodiče byli zbožní členové laického sdružení dominikánského řádu. Z podnětu pražského provinciála P. Odila Pospíšila odešel malý Antonín v 11 letech z domova do dominikánského juvenátu v Praze, kde zahájil studium na arcibiskupském gymnáziu v Bubenči. Juvenát byl chlapecký internát, který sídlil v dominikánském klášteře u sv. Jiljí a byl vedený dominikány jako příprava na duchovní povolání.

Po sextě odešel Antonín Zemek do Olomouce, kde nastoupil dominikánský noviciát a 28. září 1932 složil řádové sliby a přijal nové jméno Jakub. Následně v Olomouci studoval filosofii a teologii. Na kněze byl vysvěcen 4. července 1937.

Postava otce Jakuba Zemka vešla do povědomí širší veřejnosti v souvislosti s jedním z prvních velkých procesů inscenovaných komunistickým režimem v září 1948. Ale otec Zemek byl vtažen do veřejného dění, o něm se zajímal už od dob studia, již dříve ve dnech Mnichova a za Pro-

tektorátu. Jeho prvním působištěm se v roce 1938 stalo Znojmo, kde byl ustanoven u kostela sv. Michala, který sloužil česky mluvícím obyvatelům města. Znojmo bylo z jedné třetiny německé a politické poměry tam byly obdobné, jako v jiných oblastech Československa osídlených Němci. Otec Zemek při kázání o svátku Povýšení svatého Kříže řekl na kazatelně, že spása je jedině v Kristově kříži, a ne v hákovém kříži. To vyvolalo výhrůžky některých místních Němců, a proto ho tehdejší znojmský převor P. Augustin Scherzer odeslal do kláštera v Uherském Brodě, do blízkosti jeho rodné obce. Během Protektorátu působil na několika místech: v Praze, Plzni a nakonec opět v Uherském Brodě.

„Spása je jedině v Kristově kříži, a ne v hákovém kříži.“

Jeho hlavní činností byly lidové misie – obvykle jednodenní cyklus na českém a moravském venkově. Při misích se seznamoval s různými lidmi a s jejich osudy, které ho nemohly nechat lhostejným a které se velmi významně zapsaly do jeho života.

V Uhřínově, malé vsi u Velkého Meziříčí, se při misích seznámil s farářem a básníkem P. Janem Dokulilem a jeho švagrem básníkem Janem Zahradníčkem, který bydlel na faře. Přátelství s nimi bylo pro otce Zemka velkým duchovním zážitkem. Oba jmenovaní se podíleli na ukrývání manželky budoucího generála a ministra národní obrany Ludvíka Svobody a její dcery v blízké vesnici na Vysočině. Otec Jakub se zapojil do činnosti tím, že zprostředkoval spojení paní Svobodové s jejím otcem panem Stratilem, mlynářem v Uherském Brodě. Oba básníci se později stali rovněž dlouholetými politickými vězni komunistického režimu.

V Uherském Brodě byl Jakub Zemek ve styku s některými odbojovými pracovníky a v roce 1944 byl informován o přípravě Slovenského národního povstání, když jeho slovenští organizátoři přijeli do Luhačovic, aby požádali o pomoc moravské odbojáře. Prostřednictvím svého švagra byl také zapojen do spolupráce s odbojovou skupinou Eva-Clay-volá Londýn.

Po válce se setkal s generálem Svobodou, který mu navrhol, aby se stal vojen-

Mladý dominikán Jakub Zemek | foto archiv dominikánského kláštera ve Znojmě

ským duchovním a sliboval mu hodnost majora, což otec Zemek odmítl.

V roce 1946 se vrátil opět do Znojma, tentokrát jako nově zvolený převor zdejšího dominikánského kláštera. Zde také v roce 1947 po vzoru pražského kláštera založil s P. Cyrilem Šimou juvenát pro studenty, kteří se chtěli stát kněžími a vstoupit do dominikánského řádu. Už v druhém roce trvání měl juvenát 20 členů a slibně se rozvíjel. Jeho činnost byla ukončena po přepadení a likvidaci kláštera v roce 1950.

Kromě svých převorských povinností se dále věnoval misijní činnosti. Únorové události roku 1948 ho zastihly na misích v Hevlíně. Spolubratři ho vyzvali, aby se ihned vrátil do kláštera, protože ho volají na národní výbor. Otec převor byl svou činností ve Znojmě i v okolí velmi oblíbený. Toho chtěli využít noví mocipáni a nabídli mu funkci místopředsedy okresního akčního výboru, což byla instituce, která prováděla čistky a při tom měla dodat únorovému převratu zdání regulérnosti. Nabídku tlumočenou předsedou okresního národního

výboru striktně odmítl slovy: „*Nekolaboroval jsem za nacismu, nebudu kolaborovat ani za komunismu!*“

Těsně před tím mu tehdejší ministr národní obrany Ludvík Svoboda odeslal diplom za statečnost, kterou osvědčil při ukrývání jeho rodiny. Udělení tohoto uznání vešlo ve Znojmě v obecnou známost. Příznáčné pro danou dobu bylo, že ocenění převoru Zemkovi předal bývalý člen wehrmachtu, nyní komunista a tajemník okresního národního výboru. Ačkoli byl diplom datován k lednu, byl mu předán až v dubnu. Převor Zemek těžce nesl, když pozoroval, jak se k moci dostávají bezcharakterní lidé, často takoví, kteří ještě nedávno kolaborovali s nacisty a najednou se z nich stali komunisté.

Později jel převor Zemek do Prahy, aby generálu Svobodovi poděkoval za diplom, který nečekal a vlastně o něj ani nestál. Pan ministr nebyl doma, tak ho přijala paní Svobodová, která ho přemlouvala, aby se přidal k Plojharovi. Po ostré výměně názorů odešel a tím skončily veškeré styky s rodinou generála Svobody.

Při májových pobožnostech v květnu 1948 míval v kostele sv. Kříže kázání, při nichž vykládal Desatero, „*protože v novinách se pustě lhalo a překrucovala se pravda*“. Jelikož se májová kázání stala pro lidi jednou z posledních příležitostí demonstrace proti novému režimu, býval kostel pokaždé nabitý.

**„Mluvil jsem vám zde pravdu.
Za tou stojím a chci jí zůstat
věrný tak, jako to řekl sv. Petr:
Pane, s Tebou jsem ochoten jít
do vězení i na smrt.“**

Když se v květnu měly konat volby, bylo jemu i ostatním členům konventu zakázáno se jich zúčastnit. Otec Jakub to veřejně oznámil z kazatelny při májové pobožnosti, čímž komunisty značně popudil. Když byl varován, že je plánováno jeho zatčení, pronesl poslední květnový den v zaplněném kostele promluvu, při které poukázal na zvrácenost komunistické ideologie a věřícím řekl: „*Mluvil jsem vám zde pravdu. Za tou stojím a chci jí zůstat věrný tak, jako to řekl sv. Petr: Pane, s Tebou jsem ochoten jít do vězení i na smrt.*“

30. května 1948 se konaly parlamentní volby, při nichž voliči měli pouze dvě možnosti. Mohli volit jen kandidáty tzv. Národní fronty, což byli výhradně komunisté a jejich sympatizanti, nebo vhodit do urny bílé lístky na znamení nesouhlasu. Přítomný bílý lístek byl komunisty označován jako hlas pro nepřátele socialismu a reakcionáře. Volbám předcházela masivní předvolební kampaň plná podvodů a lží. Po Znojmě se objevily plakáty s provoláním kněží všech církví k věřícím, aby volili jednotnou kandidátku. Převor Zemek opět věřící varoval,

že se jedná o lež a že kněží k ničemu takovému nevyzvali.

Po volbách pak veřejně poukázal na podvodné machinace, které volby provázely. Když komunisté oznámili, že Znojmo volilo „komunisticky“ a že bylo odevzdáno jen 10 bílých lístků, opět v kostele oznámil, že jen on sám ví o 40 lidech, kteří odevzdali bílé lístky. Oblíbený znojemský převor byl v těchto těžkých dobách významnou morální autoritou pro mnohé Znojmáky. Pro znojemské komunisty se ale stal nepřijatelnou překážkou při budování „lepších zítřků“, a proto hledali záminku k jeho zatčení. Ta se jim brzy naskytla.

Pater Zemek jako znojemský převor při slavnostním průvodu ve Znojmě během svatovojtěšského jubilea v roce 1947 s lebkou sv. Vojtěcha, která putovala po českých zemích na přání pražského arcibiskupa Josefa Berana. | foto archiv dominikánského kláštera

Po únorovém puči se v Československu zvedla velká vlna emigrace. Znojmo, které leží poměrně blízko hranic, bylo výchozí stanicí pro mnoho uprchlíků. Na otce Zemka se obraceli lidé, kteří, jak se později ukázalo, právem se obávali nových politických poměrů. Pan převor považoval za svou křesťanskou povinnost těmto lidem pomoci. Poskytl jim obvykle přenocování a stravu v klášteře, než se navázalo spojení se skupinou lidí, kteří přes hranice převáděli. Převor Zemek byl mimo řady dalších nápomocen při útěku básníka Jiřího Kovtuna nebo šlechtické rodiny Belcredi z Líšně.

Tato činnost však neměla dlouhého trvání. Byla zvýšena aktivita Veřejné bezpečnosti při hlídání hranic. Tak se stalo, že jedna skupina byla při pokusu o přechod hranic zadržena a následovalo zatýkání organizátorů přechodů. Bylo jen otázkou času, kdy dojde k zatčení otce převora. Přicházely k němu výstrahy a výzvy, aby se

pokusil ještě včas se dostat mimo území republiky. To odmítl, protože to považoval za zbabělost, když před tím jiné nabádal ke statečnosti. Naposledy byl varován ráno 28. června 1948: „*Vzkazují vám, že vás přijdou v osm hodin zatknout. Utečte!*“ Zůstal. Kolem desáté hodiny přišli dva členové Státní bezpečnosti a odvedli ho k výslechu. Byl vyslýchán celé odpoledne a celou noc. Ráno v sedm hodin ho pak zatkli a odvezli do znojemské věznice.

Během vyšetřovací vazby se vyšetřovatelé snažili vykonstruovat „lidovecké protistátní spiknutí“, jehož vůdcem měl být převor Zemek. Ten ale nebyl členem žádné politické strany a navíc většinu ostatních obviněných ani neznal. Pokoušeli se proto vynutit u ostatních zatčených výpověď, která by umožnila obvinít převora Zemka ze zločinů proti státu. Za použití velkého fyzického násilí, a když tvrdili, že převor Zemek je již za hranicemi, podařilo se jim to u jednoho zatčeného, kterému převor Zemek předával lidi, které měl převést přes hranice. Ten ale, když zjistil, že byl podveden, vše odvolal. Soud na toto odvolání vůbec nevzal zřetel.

Protože byly obavy, že při soudu vzniknou ve Znojmě nepokoje, byli všichni obžalovaní převezeni koncem srpna do Brna, ačkoli podle zákona měli být souzeni „v místě činu“, tedy ve Znojmě. Převor Zemek byl uvězněn na Cejlu v kobce, kde kdysi seděl Klement Gottwald. Soud se konal 23. a 24. září 1948. Jediné, co se podařilo prokázat, bylo napomáhání při přechodu hranic, což ale v té době nebylo trestným činem a dokonce ani přestupkem. Bylo proto nutné vymyslet jiné obvinění. A tak byl převor Zemek na základě křivých svědectví a vymyšlených a vynucených doznání odsouzen pro zločin úkladů o republiku a pro zločin vojenské špionáže k trestu těžkého žaláře v trvání 18 let. Korunní svědek, který měl převorovi Zemkovi předávat tajné materiály, ho u soudu viděl poprvé v životě.

Soudu bylo přítomno mnoho přátel a známých, kteří nepokrytě dávali najevo své rozhořčení. Obžalovaní byli souzeni podle zákonů, které platily ještě za první republiky, proto nikdo neočekával takový trest za vykonstruované obvinění. O výši trestu však nerozhodoval nezávislý soud, ale Ústřední výbor Komunistické strany.

Po skončení soudu zůstali odsouzení v brněnské věznici až do 23. listopadu, kdy byli převezeni do plzeňské věznice na Borech. Datum i hodinu bylo možno zjistit, a tak se nástupišť brněnského nádraží zaplnilo příbuznými a přáteli vězňů, s nimiž se všichni na dlouhou dobu rozloučili.

Tak započala strastiplná pouť statečného znojemského převora otce Jakuba Zemka po věznicích komunistického režimu.

Dokončení příště.

(Podle Výtahů z písemných záznamů P. Jakuba Zemka a knihy Vatikánský špión)

Co není ve smyslech, není v srdci

Znojemská rodačka Bedřiška Znojemská je malířkou uznávanou doma i v zahraničí. Její obrazy prodchnuté spirituální tematikou dokáží oslovit lidi po celém světě. Při příležitosti jejích 90. narozenin jsme ji poprosili o rozhovor. Nejenže ochotně souhlasila a ve svém velmi nabitém programu si na nás udělala čas, zároveň neskrývala radost z toho, že alespoň formou rozhovoru se vrací zpět do Znojma, které je navždy zapsáno v jejím srdci.

Vzpomenete si na první obraz, který jste namalovala?

Malím se člověk rodí. To se dostává do kolébky. Jako dítě jsem znala jen papír a barvičky.

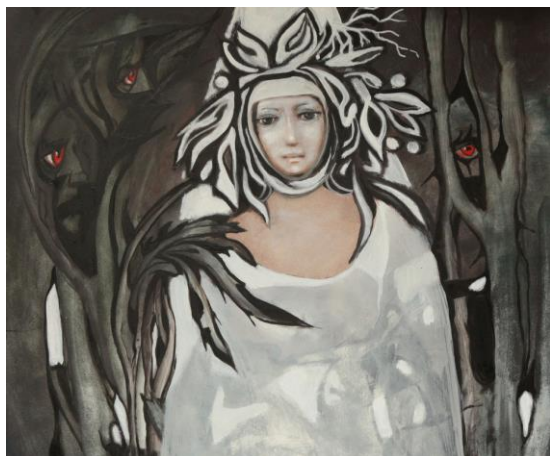
Jen si pamatuji první ocenění maminkino. A to jsem ještě ani moc nechodila. Bylo málo dnů v mém životě, kdy jsem v ruce nedržela tužku, uhel nebo štětec. Takže svůj první obraz nemohu upřesnit.

Narodila jste se ve Znojmě, ale střední školu jste vystudovala na gymnáziu v Českých Budějovicích. Z jakého důvodu jste se přestěhovala na jih Čech?

Narodila jsem se ve Znojmě, ale můj otec - důstojník - byl v roce 1937 přeložen do Českých Budějovic. Čechy už nebyly tak temperamentní jako jižní Morava. Stýskalo se mi. Měla jsem dokonce pohlednici Znojma pod polštářem.

Jak jste se dostala k malbě?

Jak jsem se dostala k malbě? Zprvu jen kresby, postupně akvarel a potom olej. Ale

Světlem oděná – Těch čistých, světlu zasvěcených, se zlo nedotkne | malba Bedřišky Znojemské

B. Znojemská při otvírání meditační křížové cesty v Jiřicích | foto www.znojemska.cz

kresba je základem i pro malbu. Můj učitel, akademický malíř Emanuel Frinta, nás vedl ke kresbě tvrdou tužkou. Tam se naučíte preciznosti a jistotě.

Váš život poznamenalo období komunistické totality. Dá se zpětně na této éře najít pro vaši tvorbu něco pozitivního?

Když je Čechům zle, tak se umí semknout, jinak se neustále hádají a štvou mezi sebou. Ale v totalitě se utvrdí charakter. Nesměli jsme sice vystavovat, ale obcházel se to. A na těch polotajných výstavách nám lidé se slzami v očích tiskli ruce. Tehdy jsem byla ráda, že jsem neutekla za hranice. Náboženská témata byla pro lidi útěchou a posilou.

Jak vzpomínáte na dobu spolupráce s Vaším manželem?

Spolupráce s mým mužem Bořivojem byla jedinečná. Cenili jsme si jeden druhého.

Bořivoj měl matematický mozek a jeho nápady byly jedinečné. Při výzdobě zvonu, při řešení prostoru, při výpočtech v návrzích oltářů, bez něho bych to nezvládla.

Vlastním jménem jste Božena Fritzová. Jak a proč se vlastně zrodil Váš pseudonym?

Můj muž byl zaměstnán v zahraničním obchodu a když jsem chtěla přispívat do Katolických novin, bylo mi řečeno, že mu hrozí vyhazov. Proto jsem začala publikovat pod pseudonymem a Znojmo jsem chtěla mít ve jménu. A Fritz – Bedřich – nahradil Boženu.

Bedřiška Znojemská se narodila 2. června 1928 ve Znojmě jako Božena Fritzová. Gymnázium vystudovala v Českých Budějovicích, po válce nastoupila na lékařskou fakultu Univerzity Karlovy. Během prověrky v roce 1951 jí byl udělen zákaz studia na všech školách v Československu. Začala se věnovat pouze umění a soukromě navštěvovala hodiny akademických malířů Ketzeka, E. Frinty a F. Nedvěda.

V roce 1959 se provdala za uměleckého řezbáře Bořivoje Krejčího, a tak začala jejich společná práce v oblasti chrámového umění. Manžel se věnovali například vitrážím, výzdobě zvonů, kaplí a oltářů. V 70. letech se manželé dostali do hledáčku Státní bezpečnosti. Pod hrozbou vězení se stahují více do soukromí a uchylují se na samotu Červený mlýn u Kolína.

V roce 1987 se koná v Curychu první zahraniční výstava B. Znojemské, další výstava je otevřena při příležitosti svatořečení sv. Anežky České v Římě v Nepomucenu. V roce 1991 Bořivoj Krejčí umírá a Bedřiška Znojemská se s bolestnou ztrátou zkouší vyrovnat prací. Na výstavu Mailart v Portugalsku odeslala své tři miniatury, které měly celosvětovou odezvu v podobě nabídek výstav po celém světě. Následují výstavy v Kalifornii, Francii, Švýcarsku, Anglii, Kanadě a v mnohých dalších zemích.

Bedřiška Znojemská se celý život věnuje sakrálnímu umění. Stěžejní v její tvorbě jsou malby, kresby a miniatury. V Jiřicích u Moravských Budějovic byla otevřena stálá prodejní galerie Setkání a v přilehlém sadu je zřízena meditační křížová cesta. Bedřiška Znojemská je také autorkou sedmi zastavení Bolestné cesty P. Marie v Hlubokých Mašůvkách.

V roce 2011 byla otevřena stálá galerie Vašich děl v Jiřicích u Moravských Budějovic.

Syn mého bratrána - Petr Vystrčil - zakoupil v Jiřicích starý ovocný sad a stodolu. Ze stodoly vznikla prodejní galerie Setkání, kde vystavuji na 90 svých děl a v sadu byla později zrealizována meditační křížová cesta, kterou odmítli na Šumavě.

Kdesi jste uvedla, že budoucnost světa nespočívá v technice, ale v množství lásky, kterou probudíme v druhých. Jak těžké je prostřednictvím umění v druhých lásku probouzet?

Když jsem měla v Paříži výstavu, ozvaly se Arabské Emiráty. Prý přes umění se mohou lidé domluvit. Naopak v Curychu mne ně-

kdo doporučil do galerie v Mnichově, kde mě ale nakonec nechtěli, protože prý nejsem dost AGRESIVNÍ. Co není v mysli, není ve smyslech. Takže to je dopad.

S Vašimi obrazy se můžeme setkat téměř po celém světě. Je nějaký, ke kterému máte obzvlášť silné citové pouto?

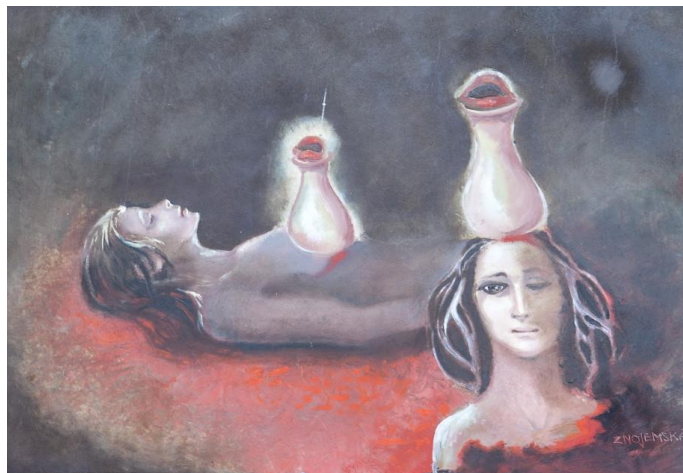
Citové pouto mám vždy k tomu, který právě tvořím.

V červnu oslavíte významné životní jubileum. Chystáte třeba i nějakou zvláštní výstavu?

Teď mi probíhá výstava v Tatranskej galerii v Popradu Svet na gombík a během celého jara běží výstava v Kanadě v Quebecu, která se koná pravidelně každé dva roky. Vystavuji tam své miniatury. Momentálně se ale plně soustředím na výstavu, která bude slavnostně otevřena na začátku června v Praze v prostorách galerie Strahovského kláštera. Ponese název To skryté v nás a měl by to být průřez mojí celoživotní tvorbou.

Za svoji tvorbu jste získala řadu uznání. Kterého ocenění si nejvíce ceníte?

Ocenění je skutečně mnoho a ze všech možných zemí. Vloni to bylo Japonsko, ale mám za sebou například Curych, Stockholm, Londýn, Paříž, Augsburg nebo New York. Získala jsem jedenáct mezinárodních diplomů, dvě zlaté medaile na mezinárodní výstavě Největších talentů ve Stockholmu a stříbrnou medaili svatovojtěšskou. Jsem členem Řádu Elišky Přemyslovny. Velmi si vážím toho, že jsem navržena na nejvyšší ocenění České biskupské konfederace – Řád sv. Cyrila a Metoděje, které bych měla přijmout právě při vernisáži výstavy na Strahově.

Žízeň – Vyprahlá jsou mnohá lidská srdce i mysl. | malba B. Znojmské

Chtěla byste ještě něco vzkázat do rodného Znojma?

Je to nádherné místo plné historie a krás. Zachovejte toto vše!

ptala se Petra Bláhová

Stalo se – krátce

Křty dospělých u Sv. Kříže

Bílá sobota u Sv. Kříže se nesla ve znamení radosti u první řadě z Kristova zmrtvýchvstání, ale také z přijetí svátosti křtu, biřmování a eucharistie. Pro nás to znamená radost, že jsou mezi námi noví křesťané. Modleme se za ně. Svátost křtu přijalo pět lidí a svátost biřmování byla udělena osmkrát. O několik dní později otec Martin Hönig pokřtil ještě dva další nové křesťany a udělil jim i svátost biřmování. Jedna z pokřtěných Iva Poláková nám o křtu napsala: *"Na Bílou sobotu jsem přijala Svátost křtu, biřmování a první svaté přijímání. Byl to pro mě velmi silný zážitek. Na cestu víry jsem se vydala až v dospělosti. Hodně mi pomohla moje sestra Jana, která je zároveň mojí kmotrou. K víře jsem se dostala přes nemoc v rodině. Najednou mi došly síly a já nevěděla, kudy, kam. Zjistila jsem, že na to mé síly nestačí, jsem jen slabý člověk. Víra mě posílila, nejsem sama na své problémy. Pomáhá mi modlitba. Víím, že se mohu přidržovat Pána Ježíše, on je vždy s námi. Stačí mu otevřít své srdce."*

Eliška Juráková

Dívčí výlet do Mašovic

Dívčí spolčo organizovalo 14. 4. 2018 výlet do Mašovic do kozí ohrádky. Počasie nám vyšlo znamenite. Slniečko krásne svietilo, ako na objednávku. V Mašovicích nám p. Havlíčková umožnila voľne sa pohybovať medzi kozičkami a ich mláďatami a pozorovať ich. Pútavo nám vysvetlila, ako taká kozia rodinka existuje. Kozičky boli na ľudí zvyknuté. Nebáli sa, keď sme ich chceli pohladit', či nakŕmit' priamo z ruky. Naopak, páčilo sa im to, keď sme im prejavovali po-

zornosť. Ani po dvoch hodinách pobytu s nimi sa nám nechcelo od nich odísť, no čakala nás pekná prechádzka jarným lesom plným kvetov, a tak sme sa vydali na ďalšie objavovanie.

Cesta bola dlhšia, ale ubehla nám rýchlo (skoro sme nestihli autobus). Krátili sme si ju rozhovormi, zbieraním kvetov, spevom a vymýšľaním stratégie, ako čo najšikovnejšie ozdobiť toho druhého svízelom tak, aby to nezbadal. Výhľad z Kráľovho stolca bol úžasný. Olovrant pri tomto krásnom výhľade chutil akosi lepšie.

Na záver výletu sme pri kríži chválili Nebeského Otca za pekné zážitky a vydarené počasie spievanou a ukazovanou modlitbou Otče náš.

Sr. Timotea

Nová převorka u dominikánek

V pondělí 16. dubna 2018 byla zvolena nová převorka u dominikánských mnišek,

kteou se stala sestra Marie Rajmunda Esterháziová. Narodila se na Slovensku ve Zvoleni 25. ledna 1961, do naší komunity vstoupila v roce 2002.

Sestry dominikánky

VÝROČÍ

3. května oslaví dlouholetý věrný kostelník z Louky pan **ANTONÍN VAŘENA** životní jubileum – 70 let. Chceme mu poděkovat za věrnou službu v kostele, kde kromě

vzorné přípravy bohoslužeb mohou mnozí ocenit také jeho vynikající práci a nasazení při výstavách betlémů a jirín, a v neposlední řadě také pomoc při různých koncertech a provádění po kostele. Za jeho práci upřímně Pán Bůh zaplať a vyprošujeme mu do dalších let mnoho zdraví a Božího požehnání. A věříme v další mnohaletou úspěšnou spolupráci.

farníci z Louky

17. května uplyne 100 roků od narození **R.D. KARLA ŠMÍDKA**, zakladatele české literární historie na Moravě. Na olomoucké univerzitě studoval práva a teologii, v roce 1844 byl vysvěcen na kněze. Poté vyučoval náboženství, češtinu a filosofii na gymnáziích v Jihlavě, Znojmě (1852-57) a nakonec v Brně, kde významně ovlivnil studenta Tomáše Masaryka. Účastnil se vlasteneckého dění své doby, byl spisovatelem a vynikajícím učitelem. Zemřel v roce 1878 v Brně.

24. května oslaví 45. narozeniny přímětický farář otec **JINDŘICH ČOUPEK**.

26. května oslaví 50. narozeniny **P. TOMASZ WASCINSKÝ CSSR**, který v letech 2009 – 2017 působil jako administrátor v Tasovicích, Hodonicích a Dyji.

Kalendář – květen 2018

1.5. Út	svátek sv. Josefa Dělníka – mše sv. jako ve všední den AUTOMOBILOVÁ POUŤ na Kalvárii v Jaroměřicích u Jevíčka: podrobnosti P. Jindřich Čoupek (tel. 731 402 652) pěší POUŤ MUŽŮ z Vranova n. Dyjí ke sv. Josefu do Jevišovic, z Vranova v 9.30 h, v Jevišovicích cca 15.30 h, celkem 25 km
4.5. Pá	první pátek – adorace a sv. zpověď u Sv. Kříže od 15 h, mše sv. v 17 h
5.5. So	měsíční pouť v Hl. Mašůvkách v 18 h, autobus ze Znojma v 17 h POUŤ MINISTRANTŮ brněnské diecéze ve Vranově u Brna Čeká nás pěší putování s plněním úkolů, v cíli na Vranově workshopy a mše sv. Chystáme se tam vyrazit. Odjezd ze Znojma v 7 h. Kontaktní a koordinační osoba P. Marek Coufal (722 752 154). DUCHOVNÍ OBNOVA PRO MANŽELE V BŘEŽANECH na zahradě v Emauzích. Začátek v 9:30 h, vede P. Strogan a během přednášek se o Vaše děti postará skvělý tým hlídačů a hlídaček. Přihlášky do 2.5.2018 na tel. 604 486 891 nebo e-mailu: anezka.hedvika@seznam.cz
6.5. Ne	POUŤ V KUCHAROVICÍCH – mše ke sv. Floriánovi začíná pod širým nebem u kaple v 9 h
7.5. Po	mše sv. při pouti učitelů a zaměstnanců Arcibiskupského gymnázia Kroměříž do Znojma v 9 h u sv. Mikuláše
10.5. Čt	slavnost NANEBEVSTOUPENÍ PÁNĚ – mše sv. v Louce v 18 h. setkání seniorů KLAS – Pěší výlet na Králův stolec (NP Podýjí), odjezd autobusem č. 817 v 9.00 h z autobusového nádraží žakovský varhanní koncert v 16 h u Sv. Kříže
13.5. Ne	měsíční modlitba v popické kapli v 15 h, pěší ve 14 h z Kraví hory
15.5. Út	koncert Carmina clara v 17 h u Sv. Alžběty
16.5. St	poutní mše svatá ke cti sv. Jana Nepomuckého v 18 h v kapli na Kasárnách
19.5. So	VIGILIE SESLÁNÍ DUCHA SV. v 18 h u Sv. Kříže VÝLET DÍVČÍHO SPOLČA DO ŽELETIC s exkurzí v ruční papírně a s možností vyrobit si papír vlastnoručně. Sraz v 10.45 na aut. nádraží před poštou. Návrat v 17.30 před kostel sv. Kříže. Dívky (od 6 do 14 let), hlase se do 6.5. na e-mail: timoteald@gmail.com nebo sevcikovi.hndh@seznam.cz
20.5. Ne	BOŽÍ HOD SVATODUŠNÍ, sbírka na Charitu koncert skupiny z Evangelické církve v 16 h ve Svatováclavské kapli
21.5. Po	pondělí po svatodušní neděli – nový SVÁTEK P. MARIE MATKY CÍRKVE, mše sv. v 8 a v 18 h u Sv. Kříže, starý poutní den u obrazu P. Marie Znojmské (svatodušní pondělí a Narození P. Marie)
23.5. St	pobožnost poutníků z Rakouska v 16 h u Sv. Mikuláše
24.5. Čt	setkání seniorů KLAS – výlet vlakem do Mikulova, prohlídka města a pěší výstup na Sv. kopeček. Odjezd vlakem z nádraží Znojmo v 9.03 h. Zpáteční odjezdy od 12.00 h v intervalu cca 1 hod.

25.5. Pá	NOC KOSTELŮ – v pátek 25.5., program ve znojmských kostelích pro děti i dospělé od 18 do 22 h (více uvnitř zpravodaje a na www.nockostelu.cz)
26.5. So	koncert Kantatenchor München v 18 h u Sv. Mikuláše oslava svátku Nejsvětější Trojice v kostelíku v Oblekovicích-Bohumilicích při mši sv. v 16 h
31.5. Čt	SLAVNOST TĚLA A KRVE PÁNĚ – mše sv. v 8 h u Sv. Jana Křtitele, v 18 h u Sv. Kříže s průvodem do rajského dvora kláštera, v Louce v 18 h
3.6. Ne	první svaté přijímání dětí v Louce při mši sv. v 8 h mše sv. a průvod Božího Těla v 9 h u Sv. Mikuláše DĚTSKÝ DEN V LOUCE - odpoledne od 15 h, zvány jsou všechny děti i s doprovodem
10.6. Ne	první sv. přijímání dětí v 9 h u Sv. Mikuláše koncertní Evangelické nešpory v 16 h ve Svatováclavské kapli

MÁJOVÉ POBOŽNOSTI

- u Sv. Kříže a Sv. Jana Kř. ve všední dny půl hodiny před ranní i večerní mši sv. růženec a po mši sv. zpívané litanie
- **kostelík v Oblekovicích-Bohumilicích** každé květnové úterý v 17 h
- **Znojmo-Hradiště – Mariánská kaple** od čtvrtka 24.5. do čtvrtka 31.5. každý den v 18 h sv. růženec, v 18:30 mše sv. a po ní májová pobožnost

POUŤ DO GERASU – V sobotu 23.6. se bude konat autobusová pouť do blízkého premonstrátského kláštera Geras v Rakousku, kde bude prohlídka kláštera i okolí a uctíme také památku bl. Jakuba Kerna. Poté ještě navštívíme další blízký klášter Pernegg, spravovaný z Gerasu. Možnost přihlásit se je na loucké faře.

MINISTRANTSKÝ TÁBOR pro všechny kluky tentokrát proběhne 29.7 – 4.8.2018 v **Uhřínově** na Vysočině. Letos s námi pojedí náš znojmský kaplan Ladislav Bublán. Cena tábora 700 Kč. Přihlášky na: mikulas.masek@gmail.com nebo na tel. číslo 603 821 523. Veškeré dotazy směřovat stejně.

TÁBOR V HODOVĚ – FATYM Přímětice pořádá v létě na indiánském tábořišti v Hodově dva turnusy táborů na téma České století. Od 4. do 11. srpna pro děti od 6. třídy a od 11. do 18. srpna pro děti od 2. do 6. třídy. Pozvánky s přihláškou u kněží z Přímětic.

Život farností Znojma vydává Římskokatolická farnost u kostela sv. Kříže, Znojmo (Dolní Česká 312/3, 669 02 Znojmo, IČ: 49440594). Registrováno Ministerstvem kultury pod č. E 11690. Adresa redakce: farni.zpravodaj@outlook.cz. Redakční rada: Eliška Juráková, Marie Ochmanová, Petra Bláhová, Ondřej Lazárek. Vychází každý měsíc mimo letní prázdniny. Uzávěrka 20. předcházejícího měsíce. Za obsah článku odpovídá autor. V elektronické podobě časopis dostupný na www.farnostznojmo.cz. Číslo 5/2018 vyšlo 27/04/2018 ve Znojmě v nákladu 630 výtisků. Vytiskla Tiskárna Koutecký – Kuchařovice.